

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2020/21:49

Fredagen den 18 juni

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att nämnden medger deltagande på distans för ledamöter och tjänstepersoner.

§ 2 Utrikes frågor

Utrikesminister Ann Linde (deltar via Skype)

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 10 maj 2021

Återrapport från informellt ministermöte den 27 maj 2021

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 21 juni 2021

Anf. 2 ORDFÖRANDEN:

Välkomna till dagens EU-nämndssammanträde, och välkommen utrikesministern! Då inleder vi med återrapport från möte i rådet den 10 maj 2021 och återrapport från informellt videomöte mellan EU:s utrikesministrar den 18 maj 2021.

Anf. 3 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Nämnden har i vanlig ordning fått skriftlig återrapport från rådets möte den 10 maj. Josep Borrell tog under Aktuella frågor upp EU:s framtidskonferens, Sahel, Afghanistan, Ryssland, Belarus, Palestina, Libanon, kärnenergiavtalet JCPOA och global hälsa. Andra ministrar nämnde dessutom Hongkong, Ukraina, Cypernfrågan och EU:s associeringsavtal med Mexiko och Chile.

Jag tog i mitt inlägg upp Afghanistan, Ryssland, Belarus och Palestina. Diskussionen om västra Balkan visade på starkt stöd för EU:s breda och djupa engagemang i regionen. Många ministrar betonade att utvidgningsprocessen är ett unikt verktyg. Jag tog upp behovet av stöd till reformer i regionen och av fördjupat samarbete i frågor av gemensamt intresse, däribland organiserad brottslighet.

Jag underströk också tillsammans med många andra att EU måste stå fast vid att verkställa beslutet att inleda anslutningsförhandlingar med Nordmakedonien och Albanien.

Diskussionen om de transatlantiska förbindelserna blev av tidsskäl kort. Jag lyfte fram möjligheterna till fördjupat samarbete om bland annat klimat, SRHR, europeisk säkerhet och teknikfrågor liksom vikten av att ytterligare stärka den transatlantiska handelsrelationen. Vi hade sedan ett bra informellt samtal med det amerikanska klimatsändebudet John Kerry.

Jag vill också nämna videomötet den 18 maj om utvecklingen i Mellanöstern. Det var som bekant ett informellt möte som under normala omständigheter hade kunnat vara ett extraordinarie fysiskt möte och som regeringen därför valde att samråda om. Det fanns vid mötet en bred samsyn om att fördöma raketattacker mot Israel och om Israels rätt att försvara sig, samtidigt som Israel måste respektera internationell humanitär rätt, skydda civila och ge humanitärt tillträde.

Flertalet ministrar menade att EU borde sända ett antal gemensamma budskap till parterna, bland annat om ett omedelbart eldupphör. Dessvärre kunde en medlemsstat, Ungern, inte acceptera budskapet om eldupphör, vilket Borrell också sa vid den efterföljande presskonferensen.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Tack, utrikesministern, för återrapporten! Vi tackar och noterar informationen.

Då går vi in på dagordningspunkt 3, Aktuella frågor. Det är informa-

Anf. 5 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Rådet har alltså ett fysiskt möte i Luxemburg. På dagordningen står tre diskussionspunkter – Belarus, Irak och Latinamerika – samt aktuella frågor. Rådet väntas också anta slutsatser om skydd av kulturarv i konflikter och kriser.

Josep Borrell väntas som vanligt beröra olika ämnen under punkten Aktuella frågor. Det är som bekant inte en punkt där regeringens ståndpunkt ska förankras i riksdagen, men jag vill ändå säga några ord om några förväntade frågor.

Borrell väntas redogöra för sin resa till Indonesien i början av juni. Besöket sände en viktig signal om EU:s vilja att arbeta nära tillsammans med Asean och öka engagemanget i den indo-pacifiska regionen.

Vi har vidare förstätt att Borrell har uppmärksammat situationen i Myanmar vid flera av sina möten. Sverige välkomnar detta. Vi har under den senaste tiden sett en ökning i det väpnade våldet runt om i Myanmar. Militärens urskillningslösa våld mot civilbefolkningen måste upphöra. Det krävs ett kraftfullt agerande av Asean och länderna i regionen mot detta.

Även EU måste agera. Rådet väntas som en A-punkt anta ytterligare restriktiva åtgärder med anledning av situationen i Myanmar. Det handlar om fler listningar av individer och enheter. Sverige har varit pådrivande i detta arbete.

Vidare har Borrell bett mig att rapportera om min resa till Jemen, Saudiarabien och Oman i månadsskiftet maj/juni. Detta var mitt andra besök i Jemen. Sveriges engagemang för Jemen har gett oss en särskild roll i fredssträngningarna och bidragit till att lyfta upp frågan på EU:s dagordning. Inför resan blev jag därför ombedd av den höga representanten att också framföra budskap å EU:s vägnar.

Mina budskap till konfliktens parter var att man måste engagera sig på allvar i samtalen med FN för att nå en vapenvila och inleda nya politiska förhandlingar. Det finns nu ett starkare internationellt tryck i fredssträngningarna för Jemen. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Regionala aktörer som Oman gör mer för att möjliggöra dialog. Detta är välkommet.

Men striderna på marken fortsätter, och parterna står ännu långt ifrån varandra. Samtidigt förvärras den humanitära katastrofen. Jag framhöll under besöket särskilt vikten av en inkluderande politisk process för en hållbar fred, där kvinnors politiska deltagande stärks. Vi behöver fortsätta att framhålla vikten av respekt för humanitär rätt och mänskliga rättigheter.

Borrell kommer slutligen att informera om det gemensamma meddelandet från kommissionen och utrikestjänsten om relationen till Ryssland, som publicerades i onsdags och producerades efter en beställning från Europeiska rådet. Meddelandet ger en bred och god beskrivning av situationen i Ryssland, och det är positivt att EU-institutionerna på detta sätt presenterar sin lägesbild.

Meddelandet innehåller åtskilligt av värde. Vi ser det dock som en brist att medlemsstaterna inte har engagerats i framtagandet. Detta riskerar att leda till ett försvagat gemensamt ägarskap för EU:s Rysslandspolitik, vilket i förlängningen skulle underlätta för Moskva att så split inom EU.

Därutöver är meddelandets policyrekommendationer strukturerade utifrån Borrells tre nyckelord: push back, constrain och engage. Dessa uttryck är problematiska, både för att de riskerar att leda till oklarheter kring politikens inriktning i förhållande till EU:s fem principer och därför att de inte tydligt refererar till Rysslands brott mot folkrätten och aggressionen mot Ukraina.

Jag kommer på måndag att understryka bristerna i hanteringen av meddelandet och framhålla vikten av att Europeiska rådet signalerar EU-enighet om starka och tydliga budskap till Ryssland och ett fortsatt balanserat genomförande av de fem principerna.

Anf. 6 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! Jag skulle först och främst vilja välkomna det utrikesministern sa här på slutet vad gäller Ryssland. Vi har eftersökt positioner, och det utrikesministern nu sa var väldigt tydligt och distinkt, så det välkomnar jag.

Jag skulle vilja gå tillbaka till den punkt som rör Myanmar och framför allt Indonesien. Vis av den erfarenhet vi har från förra året och de reaktioner som EU gav när det gällde Kinas aktiviteter i Hongkong – man kväste ju den del av självständigheten som fortfarande fanns kvar – vet vi hur viktigt det är att vara ute och markera i god tid och att också vara distinkt när man markerar. Här har EU en del att lära sig. Det har vi tagit upp i flera omgångar.

Det är lätt att vara tydlig och distinkt när det gäller mindre länder som Belarus, men det har varit svårare att vara alert och distinkt när det gäller en supermakt som Kina. Här skulle jag önska att utrikesministern från Sveriges sida framhåller vikten av att slå vakt om den fria navigationsrätten i den indo-pacifiska regionen. Om man släpper på detta kommer det att bli väldigt svårt att återta om inte förlorad mark så åtminstone förlorat vatten.

Detta är alltså en viktig fråga. Jag skulle önska att det kunde vara en av de frågor där EU kan återta initiativet, det initiativ som man tyvärr släppte alldeles för lätt när det gällde Hongkong.

Anf. 7 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag noterar Hans Rothenbergs kommentarer. Vi får säkert tillfälle att följa upp detta i andra sammanhang inför att det kommer upp under riktiga punkter. Jag noterar det här och kan inte se att det är några problem i sakfrågan.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går över till dagordningspunkt 4, Belarus. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 9 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Ordförande! Sverige ser mycket allvarligt på situationen i Belarus. Redan inför FAC den 10 maj begärde vi att Belarus skulle sättas upp på dagordningen.

Utvecklingen i Belarus under den senaste tiden gör att frågan nu är ännu mer angelägen. Som vi alla har sett har det skett en fortsatt försämring av situationen när det gäller mänskliga rättigheter i Belarus, inklusive razzior mot nyhetsredaktioner, massgripanden av journalister och bloggare och införande av nya lagar som ytterligare inskränker mediefriheten.

EU måste fortsätta att kräva att våld och förtryck upphör, att personer som är frihetsberövade på politiska grunder släpps fria och att åtalen läggs ned och att det belarusiska folket får välja sina representanter i fria och rättvisa val.

Den exempellösa tvångslandningen av Ryanairplanet och gripandet av Roman Protasevitj och Sofia Sapega är bara ett led i regimens åtgärder för att kväsa det fria ordet och skrämja Belarus befolkning till tystnad. Videointervjuerna med Protasevitjs och Sapegas framtvingade erkännanden, som sänts i statlig tv i Belarus, visar tydligt att regimen inte skyr några medel för att uppnå sina syften.

Europeiska rådet reagerade den 24 maj kraftfullt på händelsen. Stats- och regeringscheferna enades om att anta ytterligare riktade sanktioner inom den befintliga sanktionsregimen. Ett paket, som bland annat omfattar ansvariga för tvångslandningen av flyget liksom flera företag som har stort värde för regimen, väntas antas i samband med FAC på måndag.

Europeiska rådet enades också om ett uppdrag till rådet att införa ytterligare ekonomiska sanktioner. Sverige har gett sitt starka stöd till detta. Europeiska rådets slutsatser uppmanade också till ett flygförbud för belarusiska flygbolag i EU. Rådet har redan agerat i denna fråga, och sedan den 4 juni är det förbjudet för belarusiska flygbolag att flyga över EU:s luftrum och att landa och starta på flygplatser i EU:s medlemsländer.

Sverige välkomnar rådets beslutsamma agerande i denna fråga, även om det oundgängligen också innebär betydande begränsningar av mellanfolkliga kontakter. Möjligheten att resa över Belarus landsgränser var redan begränsade med anledning av pandemin, och nyligen skärpte regimen reglerna vilket gjorde det ännu svårare för landets medborgare att lämna landet. Mot denna bakgrund kommer jag på måndag att lyfta upp frågan om hur EU kan stärka de mellanfolkliga kontakterna med Belarus för att motverka att myndigheternas agerande isolerar landets befolkning ännu mer.

Slutligen kan det konstateras att kommissionen nyligen har offentliggjort en ekonomisk stödplan för ett framtida demokratiskt Belarus. Planen ska kunna aktiveras efter en fredlig demokratisk övergång. Jag har vid tidigare FAC-möten framhållit vikten av att ett stödpaket presenteras, och jag välkomnar att så nu har skett. Planen utgör en signal till Belarus befolkning och civilsamhället om att EU står redo att med konkreta åtgärder stödja ett framtida demokratiskt Belarus.

Anf. 10 HANS ROTHENBERG (M):

Tack, ministern, för genomgången!

Det är bra att rådet har skärpt till sin hållning här och att man bekräftar sanktionerna. Vi stöder som tidigare sagts sektorsvisa sanktioner och att dessa kommer fortare än vanligt.

Men även i detta sammanhang finns det anledning att ta upp Ryssland och positionerna kring Ryssland. Det är uppenbart att Belarus och

Lukasjenko aldrig skulle ha agerat på det sättet om det inte funnits en säkerhet bakom – att Ryssland finns tillgängligt som backup. Därför involverar denna kris och situationen kring Belarus även Ryssland och att detta också finns med vad gäller positionen kring Ryssland.

Anf. 11 MARIA NILSSON (L):

Herr ordförande! I likhet med Hans Rothenberg står vi bakom även sektorsvisa sanktioner. Vi tycker att den svenska ståndpunkten generellt är bra. Det vi kanske saknar är det som vi, i alla fall min kollega i Europaparlamentet, brukar prata om, nämligen sanctions support and solidarity.

Vad gäller just de mellanfolkliga förbindelserna undrar jag om det finns några diskussioner kring att ytterligare möjliggöra och underlätta på ett samlat sätt i EU för belarusiska regimkritiker, oberoende journalister och så vidare att söka visum inom Schengen och i förlängningen EU. Till exempel finns nu uppgifter om att Polen gör detta bilateralt och underlättar för belarusier att erhålla visum. Jag undrar om statsrådet har en ambition att lyfta upp detta under samtalet.

Anf. 12 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för genomgången!

Det är ett oerhört allvarligt läge, och det går tyvärr i helt fel riktning. Att EU gemensamt bör göra allt för att trycka på kan inte nog understrykas men också hur man ska kunna hitta möjligheter att direkt stödja folket.

Det som jag funderar på gäller att vi i nuläget inte har sett Lukasjenko sakta in eller bli försiktigare, utan tvärtom har det tagits ytterligare steg där situationen förvärras. Frågan är: Pågår det något arbete där man förbereder nästa steg? Det här är ju en reaktion på det som skedde senast. Var finns förberedelserna för att trycka på på ett sådant sätt att det förhoppningsvis får denna utveckling att stanna upp eller åtminstone inte utvidgas vidare?

Anf. 13 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag börjar med Hans Rothenberg. Det är helt klart att Ryssland stöder det som Lukasjenko gör. Däremot finns det inga uppgifter som tyder på rysk inblandning just när det gäller incidenten med Ryanair. Oavsett detta har Ryssland stött det som Belarus gjorde när det gäller Ryanair. Att ta upp Rysslands stöd till Belarus tycker jag därför inte är något problem alls.

När det gäller Maria Nilsson och de mellanfolkliga förbindelserna är det en prioritet. Även visum är en fråga som kan tas upp. Vi kommer att ha möte med Tichanovskaja på måndag, och då kommer vi att diskutera dessa frågor med henne.

När det gäller Annika Qarlsson är det två saker.

Den första är planen om 30 miljarder som ett alternativ till att slå in ännu mer på en auktoritär, Rysslandsstödd väg. EU har alltså med detta tagit fram ett kraftfullt ekonomiskt alternativ till Belarus.

Den andra är att vi nu har påbörjat arbetet med ekonomiska sektorssanktioner. Detta kommer vi att utöka redan på måndag med sanktioner för individer och entiteter, till exempel företag. Nu har vi börjat jobba med att ta hela sektorer. Det handlar om sektorer som är viktiga för regimen och för ekonomin, till exempel gödselmedel, mekanik, finansiella tjänster och så vidare.

Det tar lite tid, för det är en helt ny sanktionsregim. Då måste man ha enighet, som ni vet. Genom att bara använda den vi redan har och fylla på där behöver vi inte ta nya beslut om sanktionsregimen som sådan. Dessutom måste vi försöka hitta sektorer som svider för regimen men där befolkningen skonas så mycket som möjligt. Den kommer naturligtvis att drabbas ändå, vilket oppositionen säger att man är beredd på, men detta är ändå något som behöver tas i beaktande.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Tack, utrikesministern, för svar och kommentarer!

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 5, Irak. Det är också diskussionspunkt.

Anf. 15 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Det blir ett tillfälle att bekräfta EU:s starka engagemang i och för hela landet. Diskussionen är en möjlighet att följa upp det mandat som den höge representanten fick i januari 2020 att främja regional deeskalering och dialog.

Regeringen följer utvecklingen i Irak nära. Även om säkerhetsläget förblir instabilt med fortsatta attacker från såväl Daish som Irantragna miliser finns det möjlighet till avspänning.

Iraks territorium utgör ofta en skådeplats för motsättningar och en maktkamp som inbegriper också andra aktörer i regionen, såsom Iran och Turkiet, detta på bekostnad av Iraks sammanhållning och utveckling. Iraks regering har den senaste tiden aktivt engagerat sig för att främja regional dialog och samarbete. Samtal mellan Iran och Saudiarabien har hållits i Bagdad under våren. Sverige välkomnar Iraks arbete för att bidra till förbättrade regionala förbindelser. EU kan och bör spela en roll till stöd för avspänning och dialog.

Den 10 oktober ska tidigarelagda val hållas i Irak. Valen är ett resultat av de krav som ställdes av den proteströrelse som tog form hösten 2019. EU bör ambitiöst stödja genomförandet av fria, rättvisa och demokratiska val. Sverige stöder förslaget om en valobservationsinsats från EU om säkerhetsläget tillåter. Insatsen bör vara nära koordinerad med Unami, FN:s insats i Irak.

Jag kommer särskilt att påpeka vikten av att valen är jämställda och inkluderar alla delar av samhället. Kvinnor måste få möjlighet att på ett säkert sätt engagera sig inför och under valen, både som väljare och som kandidater. Iraks många minoriteter måste få möjlighet att delta i den demokratiska processen.

Den irakiska regeringen står inför stora utmaningar. Landet behöver ekonomiska, sociala och säkerhetsmässiga reformer. Iraks regering har visat en vilja till detta, men interna motsättningar försvårar. Dialogen mellan den federala regeringen i Bagdad och den regionala regeringen i Erbil måste fungera.

Vi har under den senaste tiden med oro bevittnat det krympande demokratiska utrymmet i Irak, inklusive i den kurdiska regionen, liksom bristande respekt för de mänskliga rättigheterna. EU behöver agera så att det demokratiska utrymmet i Irak inte ytterligare krymper.

Jag kommer på måndag också att uttrycka stöd för kommissionens och utrikestjänstens ansträngningar för att få till stånd ett fungerande samarbete om återtagande av irakiska medborgare som har utvisats från EU:s medlemsstater.

Anf. 16 SOFIA DAMM (KD):

Ordförande! Jag tackar för dragningen.

Precis som vi kristdemokrater lyfte fram i utrikesutskottet i går tycker vi att regeringens ståndpunkt också bör innehålla något om den demokratiska förändring som sker i norra Irak för kristna urbefolkningar – assyrier, syrianer och kaldéer.

Vi tycker att det är bra att utrikesministern nu är tydligare när det gäller Islamiska statens fortsatta verksamhet och att man också nämner Iran, som styr genom sin milis med över 40 000 soldater. Vi skulle dock önska att man kan vara ännu lite tydligare med att fördöma Irans destruktiva inblandning, eftersom den har otroligt stor inverkan på stabiliteten i landet.

Vi tycker helt enkelt inte att ståndpunkten är fullständig om man inte kan vara tydligare gentemot Iran och även nämna det som sker med den kristna urbefolkningen. Detta hoppas vi att utrikesministern kan göra. Annars anmäler Kristdemokraterna en avvikande ståndpunkt.

Anf. 17 MARIA NILSSON (L):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för detta. Sofia Damm önskade en tydlighet i förhållande till Iran. Från Liberalernas sida skulle vi önska en ökad tydlighet i förhållande till Turkiet och dess destabiliserande inblandning i Irak och inte minst i de självstyrande delarna av Irak.

Statsrådet nämnde nu Turkiet, men vi hade önskat en ytterligare problematisering och tydlighet kring dess roll i Irak och framför allt dess destabiliserande och destruktiva roll.

Anf. 18 LUDVIG ASPLING (SD):

Vi instämmer i både Kristdemokraternas kommentar kring Irans inblandning och Liberalernas kommentar angående Turkiets inblandning. Vi instämmer också i att vi tycker att de kristna minoriteternas situation bör nämnas särskilt.

Anf. 19 DANIEL RIAZAT (V):

Herr ordförande! Även vi i Vänsterpartiet anser att det är bra att regeringen lyfter fram frågan om Turkiets och Irans inblandning. Samtidigt behöver det bli lite tydligare och lite hårdare exempelvis när det kommer till deras inblandning i de val som kan komma att äga rum i Irak. Detsamma gäller såklart situationen gällande mänskliga rättigheter för minoriteter. Där vet vi att det finns en väldigt stor inblandning från Turkiet i de kurdiska områdena men också från Iran. Vi önskar helt enkelt att regeringen är tydligare på den punkten.

Anf. 20 HANS ROTHENBERG (M):

Jag instämmer också i det som Kristdemokraterna och Liberalerna här har framfört.

Anf. 21 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag ska börja med de senaste inläggen. Vi fördömer all inblandning som hotar Iraks säkerhet och säkerheten för den internationella närvaron. Det är inga problem för mig att uttrycka det ännu tydligare i det som jag kommer att säga.

Sofia Damm tog upp frågan om att stötta de kristna minoritetsgrupperna i Irak. Vi lyfter fram det, som jag sa i mitt inledningsanförande under denna punkt. Det gäller inklusive religions- och övertygelsefrihet och etniska och religiösa minoriteters utsatthet i Irak. Jag anser därför inte att vi har olika syn i den frågan.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag undrar om Sofia Damm ställer sig bakom den eventuellt avvikande ständpunkten eller ej.

Anf. 23 SOFIA DAMM (KD):

Om jag har förstått det hela rätt kommer utrikesministern att vara tydligare när det gäller Iran och även när det gäller Turkiets inblandning och även ta upp den kristna ursprungsbefolkningen i det bredare paketet. Har jag uppfattat det korrekt?

(Utrikesminister ANN LINDE (S): Ja.)

Det är mycket bra. Då behöver jag inte anmäla någon avvikande ständpunkt.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Latinamerika. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 25 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Denna punkt handlar alltså om Latinamerika. Latinamerika har drabbats hårt av pandemin. Regionen har stått för nära en tredjedel av de globala dödsfallen i covid-19. De ekonomiska konsekvenserna har varit märkbara. Pandemin har också bidragit till massprotester i Colombia, förvärrat den humanitära krisen i Venezuela och indirekt bidragit till ett försämrat säkerhetsläge i Centralamerika.

Den internationella organiserade brottsligheten har utnyttjat situationen och har ytterligare flyttat fram sina positioner på flera håll i regionen. Den illegala ekonomin underminerar inte bara mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Den utgör också ett hot mot Latinamerikas unika biologiska mångfald.

Växande ojämlikhet, omfattande korrupktion och folkvalda företrädares oförmåga att leverera utlovade reformer har starkt populistiska och auktoritära politiska rörelser.

EU:s engagemang i Latinamerika är viktigt. Sverige anser att det är angeläget att EU fortsätter att verka för nära relationer till likasinnade länder i Latinamerika. Associeringsavtalen med Mercosur, Mexiko och Chile är ett uttryck för detta. Ett av EU:s krav för att gå vidare med

Mercosuravtalen har varit att alla parter förbinder sig att respektera och effektivt genomföra Parisavtalet. Sverige stöder kommissionens initiativ för att förbättra förutsättningarna för en ratificering.

De senaste veckornas demonstrationer i Colombia har blottat de stora strukturella utmaningar som finns i landet. EU måste fortsätta att stödja fredsavtalet.

Vi anser att EU måste driva på för att Venezuela ska välja en demokratisk väg och respektera de mänskliga rättigheterna.

Nicolás Maduro saknar demokratisk legitimitet, och det regimkontrollerade parlamentet representerar inte det venezuelanska folkets vilja.

Sverige fortsätter att stödja Juan Guaidó liksom andra aktörer i Venezuela som arbetar för en återgång till den demokratiska ordningen.

Maduroregimen och delar av oppositionen har återigen öppnat för att förhandla. Sverige förväntar sig att EU ska fortsätta att spela en viktig roll i att stödja förhandlingarna som leder till fria och rättvisa val.

Den amerikanska administrationens förnyade engagemang för Venezuela möjliggör ytterligare transatlantiskt samarbete.

Vi följer också den negativa utvecklingen i Nicaragua, där flera oppositionella ledare, inklusive potentiella presidentkandidater, har arresterats under de senaste veckorna.

Sverige står självfallet bakom EU:s krav på att alla politiska fångar omedelbart ska släppas.

Det dröjer sannolikt ytterligare några veckor innan det slutliga resultatet av presidentvalet i Peru fastställs. Det är glädjande att det peruanska folket trots omständigheterna har kunnat utöva sina demokratiska rättigheter.

Situationen för mänskliga rättigheter i Kuba inger fortsatt allvarlig oro.

Anf. 26 DANIEL RIAZAT (V):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern för detta. I mångt och mycket tycker jag att ställningstagandet från regeringen är bra. Däremot hörde jag nu om det fortsatta stödet för den icke valda Guaidó som vissa länder på något sätt har utsett till ledare för Venezuela. Jag blir bekymrad när jag hör utrikesministern återigen ta ställning för en ickevald person som inte ens de politiskt likasinnade krafterna i landet står bakom.

Jag har också en fråga gällande Peru. Jag undrar vad Sveriges ställningstagande är, bortsett från att det såklart är jättebra att människor i landet har kunnat rösta. Där har vi en situation där en presidentkandidat har fått flest röster men där det sittande partiet vägrar acceptera sitt eget vallöfte. Jag undrar helt enkelt hur regeringen ser på denna fråga.

Anf. 27 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag börjar med Juan Guaidó. Hans roll går tillbaka till den roll som han har spelat i enlighet med Venezuelas konstitution. Där har regeringen haft samma linje sedan länge.

När det gäller Peru var den andra omgången i presidentvalet oerhört jämn. Rösträkningen avslutades officiellt den 15 juni, och den visar att Pedro Castillo fått drygt 44 000, eller 0,25 procent, fler röster än Keiko Fujimori av över 18 miljoner avlagda röster. Valdomstolen ska nu ta

ställning till de överklaganden som har inkommit. Ett definitivt besked kan väntas tidigast om ett par veckor. Perus egen valmyndighet liksom valövervakare från OAS har uppgett att valet genomfördes utan tecken på allvarliga oegentligheter.

Oavsett utfall välkomnar regeringen att det peruanska folket med bred uppslutning, trots svåra omständigheter under pandemin, på ett fredligt sätt har utövat sina demokratiska rättigheter. Min förhoppning är att valet markerar slutpunkten på ett drygt halvår av instabilitet.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Övriga frågor. Enligt information från UD kommer det att hållas en informell lunch med Iraks utrikesminister om utvecklingen i Irak och vägen fram till höstens val.

Önskar utrikesministern kommentera detta?

Anf. 29 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Nej. Jag kan bara konstatera att denna lunch kommer att hållas och att det är positivt att Fuad Hussein har bjudits in. Förmodligen kommer det att handla om samma sak som i diskussionen innan.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Vi önskar utrikesministern lycka till vid det fysiska rådsmötet i Luxemburg och önskar en trevlig helg. Sedan håller vi tummarna för Sverige i dag.

Anf. 31 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag önskar ordföranden och nämndens ledamöter detsamma.

2020/21:49

18 juni

§ 3 Allmänna frågor
Statsrådet Hans Dahlgren (deltar via Skype)
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna
frågor den 11 maj 2021
Återrapport från informellt ministermöte den 17 maj 2021
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 22 juni 2021

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Vi går nu in på § 3, som tidigare var § 3 och § 4.

Vi hälsar statsrådet Hans Dahlgren välkommen till EU-nämnden. Statsrådet ska alldeles strax ta upp dagordningspunkten om utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen, eftersom Ann Linde ska delta i en interpellationsdebatt.

Då, statsrådet, undrar jag om det finns någonting att säga om återrapporterna.

Anf. 33 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Detta var första gången på länge som ledamöterna i det allmänna rådet möttes fysiskt i Bryssel. Det var många som tyckte att det var ett efterlängtat tillfälle att få mötas mer informellt.

Nämnden har fått en skriftlig återrapport. Men jag vill ändå kortfattat redogöra för mötet för dem som inte har haft möjlighet att läsa den.

På dagordningen stod inledningsvis, som det brukar, covid-19-samordningen inom EU där ordförandeskapet och kommissionen gav en lägesrapport om aktuella frågor. Det handlade om vaccintillgång, om smittläget i unionen och om förhandlingarna om de gröna digitala covidbevisen.

Från svensk sida betonade jag att det var viktigt att ha så samordnade åtgärder som möjligt för att underlätta den fria rörligheten i unionen så snart som möjligt. Jag berättade också att Sverige nyligen hade beslutat om att donera 1 miljon doser av Astra Zeneca-vaccinet inom ramen för Covax.

Nästa punkt på dagordningen gällde Europeiska rådets extra möte den 24–25 maj där klimatfrågorna och Ryssland fick mest utrymme i de förberedande diskussionerna.

Sedan gav ordförandeskapet en lägesrapport om arbetet med framtidskonferensen och arbetet i styrelsen för den, där jag som vanligt framförde att det är angeläget att denna framtidskonferens ses för vad den är, nämligen ett komplement till den representativa demokratin.

Sedan var det en avslutning med två övriga frågor där kommissionen informerade om utvidgningsprocessen, om stabiliserings- och associeringsprocessen på västra Balkan men också om EU:s relation med Schweiz som inte går något vidare.

Herr ordförande! Sedan vill jag säga några ord om det informella EU-ministermötet som ägde rum senare i maj i Coimbra i Portugal. Det var en diskussion om framtiden för de ultraperifera regionerna, som det kallas. Där resonerade man också om det nätverk på ministernivå som hade etablerats för så kallad strategisk framsyn. Det fördes en första diskussion i denna krets.

Parallellt med det här ministermötet var det även en konferens om rättsstatssituationen i Europa. Den deltog jag också i.

Det var min återrapport, herr ordförande.

2020/21:49

18 juni

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för och noterar informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 35 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Herr ordförande! Den här gången rör det alltså EU:s utvidgningsprocess på västra Balkan. Unionens förbindelser med de här länderna på västra Balkan är viktiga för vår gemensamma säkerhet och för våra ekonomier. Det är positivt för oss och för alla länder i unionen om vi kan få en bra utveckling i den här regionen.

Det innebär också att vi ställer krav. Länderna på västra Balkan måste fortsätta sina reformansträngningar, inte minst för att stärka rättsstaten och bekämpa korruption och organiserad brottslighet, men också på områden som klimat och miljö, ekonomisk utveckling och jämställdhet. Det behövs, som vi ofta säger, kraftansträngningar för att möta de krav som ställs för ett medlemskap i EU, och det är fortfarande mycket viktigt att EU-närmandet sker utifrån kandidatländernas egna meriter och de framsteg som de själva gör.

Regeringen välkomnar att den nya utvidgningsmetodik som vi har antagit nu ska tillämpas på Montenegros och Serbiens anslutningsförhandlingar. Som ett led i det ska det nu genomföras så kallade mellanstatliga konferenser med länderna. Det blir ett viktigt tillfälle att diskutera ländernas EU-reformer och visa ett fortsatt engagemang. Regeringen menar att EU tydligt måste uttrycka de förväntningar som vi har på de här ländernas reformer. Det är en förutsättning för att de ska kunna gå vidare i förhandlingarna.

Sammanfattningsvis behöver Montenegro och Serbien arbeta mer med respekten för rättsstatens principer och med kampen mot korruption och organiserad brottslighet, för att ta några exempel. Jag vet att utrikesministern för bara några veckor sedan besökte båda de här länderna i egenskap av OSSE-ordförande och att hon då tog upp de här frågorna och påpekade den vikt som vi fäster vid regional säkerhet och dessa länders anslutning till EU:s utrikes- och säkerhetspolitik.

Nordmakedoniens EU-förhandlingar har ännu inte inletts, trots att landet har uppfyllt alla villkor för ett bra tag sedan. Det finns som nämnden känner till en blockering från Bulgariens sida, och den är oacceptabel. Det är en situation som skadar EU:s trovärdighet, menar jag. Den riskerar dessutom att skapa instabilitet i landet och i hela regionen. Därför är vår uppfattning från regeringens sida att de här förhandlingarna bör inledas snarast möjligt, helst omedelbart. Vi stöder verkligen de ansträngningar som ordförandeskapet gör för att försöka hitta en kompromiss mellan Nordmakedonien och Bulgarien, så att den här blockeringen ska kunna hävas. Det återstår att se när det kan bli möjligt.

Rådet har också fattat beslut om att börja förhandla med Albanien när ett antal villkor uppfyllts. Till de villkoren hörde att Albanien skulle stärka rättsväsendets oberoende och säkerställa en fungerande högsta domstol

och en författningsdomstol. Vidare behövde vallagen reformeras och kampen mot korruption och organiserad brottslighet stärkas. I maj presenterade kommissionen så en uppdatering om Albanien reformer. Kommissionen bedömde då att Albanien hade uppfyllt rådets villkor och att förhandlingarna kunde inledas. Regeringen anser att kommissionens bedömning kan följas.

Om frågeställningen skulle uppstå om att inleda separata EU-förhandlingar med Albanien utan Nordmakedonien vill regeringen undvika det. Nordmakedonien har ju uppfyllt samtliga villkor betydligt tidigare än vad Albanien har gjort. Någon sådan här ”decoupling” är vi inte trakterade av.

Sammanfattningsvis kommer regeringen att fortsätta verka för ett fördjupat EU-engagemang på västra Balkan. Regionen har gjort viktiga framsteg, men reformarbetet måste drivas vidare. EU och Sverige ska gärna vara en partner i det arbetet.

Anf. 36 ORDFÖRANDE:

Jag instämmer fullt ut i att Bulgariens blockering avseende Nordmakedoniens förhandlingar måste upphävas omedelbart. Det är bra att regeringen är tydlig där.

Anf. 37 LUDVIG ASPLING (SD):

Vi vill gärna hålla kvar vid vår tidigare avvikande mening som vi haft när den här frågan varit uppe. Vi anser inte att medlemskap för de här länderna är vare sig en självklarhet eller ett självändamål, utan någonting som måste bero på länderna och omständigheterna i och för sig. Vi tycker inte heller att EU ska spendera alltför mycket pengar på att finansiera reformer för att hjälpa länderna att uppfylla Köpenhamnskriterierna. Rådgivning bör räcka.

Vi välkomnar naturligtvis den nya ordningen för förhandlingar. Vi tycker också att det är bra att statsrådet särskilt betonar korruption och organiserad brottslighet. Men om man tittar på situationen på marken i de här länderna tycker i alla fall jag att det är ganska uppenbart att de inte är i närheten av den situation som torde krävas för att kunna bli medlemmar i unionen. Det är inte så att det ser ut att ske någon snabb rörelse i den riktningen heller. Problemen är allvarliga och ihållande. Det är inte så att EU-närmandet, så som det har fungerat under den period då den här processen har pågått, har påverkat detta i någon större utsträckning.

Det finns en uppfattning i unionen om att de här länderna kommer att bli medlemmar i EU och att det är på förhand givet. Frågan är inte om utan bara när, för det finns ingen annanstans som de här länderna kan gå. Det är väl framför allt vad gäller detta som vi har en avvikande mening. Vi tycker inte att det är en självklarhet.

Anf. 38 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Nej, det är ingen självklarhet att något land ska bli medlem i unionen, utan det är en väldigt tydlig förutsättning från EU-ländernas sida att varje land som potentiellt ska bli medlem i unionen ska uppfylla de krav som är ställda. Men det är viktigt att vi bevakar det här väldigt noga.

Jo, jag tror att det är bra om vi kan hjälpa länder runt om i vår världsdel att uppfylla Köpenhamnskriterierna, bli fulländade demokratier och bli länder där rättsstaten respekteras fullt ut och där domstolarna fungerar på ett oberoende sätt. Det är av mycket stort värde för oss. Kan vi bidra till detta med ekonomiskt stöd är det väl investerade pengar.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Konferensen om Europas framtid. Det är en informationspunkt.

Anf. 40 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Det som väntas här är att ordförandeskapet ska ge en lägesrapport om framtidskonferensen. Den lanserades ju på Europadagen den 9 maj i Strasbourg. I morgon sammanträder konferensens allra första plenarförsamling, där också ledamöter från EU-nämnden, utrikesutskottet och konstitutionsutskottet deltar som en del av riksdagens delegation.

Det som jag måste säga när jag hör om förberedelserna för mötet i morgon är att det är väldigt beklagligt att medborgarna har fått en så liten roll i det här församlingsarbetet. Tanken var ju att slumpmässigt välja ut 80 europeiska medborgare som skulle delta i plenarförsamlingen på samma vis som i de europeiska medborgarpanelerna, utöver de 27 utvalda medborgare som kommer – en från varje medlemsstat. Tyvärr har den här urvalsprocessen inte fungerat som den skulle. Så sent som i går lät det som om ingen av de här ytterligare 80 skulle kunna vara med i morgon. Nu har jag hört att åtminstone några av dem kommer att kunna engageras. Man har fått ett urval, men det är mindre än 80.

Jag tycker att det är ett misslyckande att vi inte ens med så pass lång förberedelsetid som vi har haft – detta har ju försenats med mer än ett år – har kunnat ordna det så att medborgarna verkligen står i centrum. Det är ju medborgarnas idéer och inspel som hela konferensen är till för att fånga upp. Jag tänkte att jag skulle framföra min besvikelse över detta när jag deltar i plenarförsamlingens möte i morgon.

På allmänna rådet kommer väl också ordförandeskapet att informera om det medborgarevent som man hade i går i Lissabon i Portugal och hur det framskred. Det har jag tyvärr ingen information om nu, så det får vi återkomma till i återrapporten.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för och noterar informationen från statsrådet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Förberedelser inför Europeiska rådet den 24–25 juni 2021: Slutsatser. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 42 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Det här är ett möte med Europeiska rådet med en gedigen dagordning och ett stort antal viktiga frågor. Först på listan står olika frågor kring covid-19. Fokus tror jag blir på hur medlemsstaterna ska kunna lätta sina restriktioner och nu låta den fria rörligheten återgå till det normala när det verkar som om smittoläget medger det. Jag tror också att vaccindelning

och den internationella solidariteten kommer att stå på dagordningen. Sedan har kommissionen just publicerat en rapport om ”lessons learned”, det vill säga lärdomar från pandemin, som säkert kommer att kommenteras av Ursula von der Leyen.

Som bekant är faran inte över med den här pandemin. Det kommer nya varianter, och det kanske finns andra runt hörnet som vi inte ens känner till i dag. Ändå är det i det läge vi har just nu viktigt att vi på ett ansvarsfullt sätt kan börja återställa rätten till fri rörlighet inom EU. Det är avgörande, inte bara för att man ska kunna resa och turista i andra länder, utan framför allt för att den inre marknaden ska fungera och för att utbyte ska ske på studentområdet, för forskare, inom kulturlivet och så vidare – för att allt detta som vi förknippar med en normal situation där vi rör oss över gränserna utan hinder ska kunna återupprättas på ett ansvarsfullt sätt. Det är väldigt bra att beslut nu har fattats om det som vi i Sverige kallar covidbevis, så att de kan börja gälla från den 1 juli.

När det gäller det här med att bekämpa pandemin på hela vår planet är den globala vaccintillgången helt avgörande. EU ska fortsatt ge starkt stöd till Covax och skyndsamt dela med sig av de överskott av vaccin som jag tror kommer att uppstå under hösten.

Nästa punkt är att stats- och regeringscheferna ska diskutera den ekonomiska återhämtningen och genomförandet av EU:s återhämtningspaket. Det är väldigt viktigt, menar regeringen, att det här stödet verkligen betalas ut i linje med de mål och villkor som har ställts upp för utbetalningen och att pengarna inte går till några andra ändamål.

Följande punkt är migration, som också står på dagordningen. Det är en uppföljning av den diskussion som ledarna hade i maj. Här är regeringens inställning väl känd för nämnden: En fungerande ordning för migrationspolitiken inom EU är beroende av ett starkt samarbete med strategiskt utvalda partnerländer och ett heltäckande och ömsesidigt gynnande partnerskap.

Men det är inte bara detta som migrationsfrågan handlar om. Vi måste komma framåt också i de andra delarna av migrationspakten, både de interna och de externa delarna, även om det kanske inte kommer att ske vid just det här mötet. Vår uppfattning är som bekant att asylsystemet ska bygga på ansvarstagande och solidaritet mellan medlemsstaterna. Det är avgörande att vi får ett gemensamt system, där alla medlemsstater bidrar. En medlemsstat som utsätts för ett högt migrationstryck ska få stöd från andra i unionen. Vi ska ha ett effektivt, rättssäkert, långsiktigt hållbart och human system som medger beslut av hög kvalitet och värnar asylrätten.

Nästa punkt är situationen i östra Medelhavet och Turkiet. EU behöver hitta en väl avvägd och hållbar väg framåt i relationen med Turkiet. Vi behöver en dialog för att kunna framföra kritik. Det finns det många skäl till, och de har blivit starkare under senare år. Men vi behöver också utveckla samarbetet på relevanta områden som migration. Det är även här förstås viktigt att EU agerar enat.

Till sist ska Europeiska rådet återkomma till EU:s strategiska relation till Ryssland med utgångspunkt från den rapport som presenterades nu i veckan av kommissionen och EU:s utrikestjänst. Den här diskussionen äger rum i ett läge där demokratiska principer och mänskliga rättigheter kränks i Ryssland, samtidigt som man bryter mot internationell rätt och

agerar provokativt mot omvärlden, inte minst mot EU och dess medlemsstater.

Vi har alla kunna följa den horribla behandlingen av oppositionspolitikern Aleksej Navalnyj. Hans organisation FBK stämplades ju nyligen som extremistisk, och det är förstås ytterligare ett steg i att försöka tysta den politiska oppositionen i Ryssland.

Sedan har vi den olagliga annekteringen av Krim och agerandet i östra Ukraina, som pågår fortfarande. Vi har också sett cyberattacker och desinformationskampanjer som verktyg i Rysslands utrikespolitiska verktygslåda.

EU:s relation till Ryssland är oerhört viktig för Sverige av uppenbara säkerhetspolitiska skäl, men också av ekonomiska. Det är för oss en betydelsefull fråga hur Europeiska rådet vill forma denna relation framöver utifrån den rapport som just har lagts fram, förstås, men också baserat på de fem principer som lagts fram tidigare.

Jag kan nämna några prioriteringar och insatser som jag ser som angelägna från svensk sida.

1. En fortsatt principfasthet mot Rysslands brott mot internationell lag.
2. Ett tydligt avståndstagande från det utmanande sätt på vilket man har hanterat den europeiska säkerhetsordningen.
3. Tydliga krav på respekt för grundläggande mänskliga rättigheter, mediernas frihet och civilsamhällets organisationers rätt att arbeta.
4. Ett aktivt utnyttjande av alla de instrument som EU har till sitt förfogande, inklusive sanktioner, för att få största möjliga kraft bakom kraven.

Jag menar också att man skulle kunna titta på en upprustning av EU:s försvar mot ryska cyberattacker och desinformationskampanjer, men samtidigt söka samarbete i sådana frågor där EU har ett långsiktigt intresse av ett sådant samarbete. Jag tänker på klimat och miljö, men kanske också hälsofrågor.

Sedan behöver jag kanske knappast lägga till att det liksom tidigare är angeläget att EU agerar enigt och balanserat och med strategiskt tålamod i förhållande till Ryssland.

Till sist, herr ordförande, vill jag nämna att Europeiska rådets möte i nästa vecka inleds med en arbetslunch tillsammans med FN:s generalsekreterare António Guterres, som kommer till Bryssel då. När mötet avslutas kommer det att ske i form av ett eurotoppmöte i inkluderande format, där alltså även länder som Sverige, som inte är anslutna till eurosamarbetet, deltar.

Anf. 43 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag har några frågor på det som vi har hört, det som vi har fått utskickat och det utkast till rådsslutsatser som vi också har fått se.

Jag börjar med den ekonomiska återhämtningen. Här delar jag regeringens uppfattning att det är viktigt att använda dessa pengar till långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt. Det har vi pratat om flera gånger, och den punkten är vi överens om. Sedan har jag i och för sig synpunkter

på hur regeringen har prioriterat i den svenska återhämtningsplanen, men det är inget för det här forumet.

Nu är vi inne i nästa skede, när man har lämnat in de olika återhämtningsplanerna – även Sverige, om än lite sent. Nu ska de godkännas dels av kommissionen, dels av rådet. Då undrar jag bara, för jag förstod inte riktigt: Är det vid det här mötet som de ska diskuteras? Kommer de att diskuteras i klump, eller tar man dem i etapper?

Nu sa statsrådet att det är viktigt att se till att dessa medel inte går till andra ändamål än dem vi har kommit överens om. Vi har pratat om grön omställning och digital omställning. Men vi har också många gånger pratat om rättsstatsmekanismen, som vi är glada att den finns på plats. Då undrar jag – jag tror att jag har frågat detta förut, men jag måste fråga igen: Om kommissionen och rådet godkänner själva planerna i enlighet med den gröna och den digitala omställningen och de rekvisit som vi har talat om, är det då i själva utbetalningsfasen som man diskuterar rättsstatsmekanismen, eller villkorsförordningen? När kommer den här nödbromsen in? Eller också blandar jag ihop det.

Jag skulle bara vilja höra om det går att säga någonting kring det. Sedan vet jag att det pågår en prövning om rättsstatsmekanismen i domstolen och att det är därför det drar ut på tiden.

Min andra fråga är inte en fråga utan kanske snarare en kommentar. Det gäller punkten 8 i utkastet och handlar också om den ekonomiska delen, återhämtningen. Där förväntas rådet välkomna den sociala pelarens handlingsplan. Vi har för inte så länge sedan haft ett samråd med arbetsmarknadsministern kring det, och vi tog även upp det – det var nog bara någon vecka sedan – med arbetsmarknadsministern efter Portomötet.

Från Moderaternas sida har vi aldrig välkomnat vare sig den sociala pelaren – det är väl känt – eller handlingsplanen. Nu har vi en Portodeklaration. Jag vill bara hänvisa till att vi har haft en avvikande ståndpunkt just kring handlingsplanen – kring andra saker också, men senast i alla fall, den 12 mars, kring handlingsplanen. När vi har lyft upp detta med minimilöner, lönetransparens och sådant har jag många gånger hört statsministern säga att han inte ska missa ett tillfälle att tala om vad Sverige tycker om de här sakerna. Jag vill bara säga att det säkert finns tillfälle att agera även i detta. Det var en kommentar.

För det tredje hade jag en fråga om Ryssland. Jag tackar för den utförliga redogörelsen. Precis som statsrådet säger är det angeläget att vi är tydliga på den här punkten. Vi har ju sett rapporten som kom för ett par dagar sedan, och vi hade också Ann Linde här tidigare som talade om enheten. Det är dock också viktigt att vi vet den svenska regeringens synpunkter och hur man i detta tidiga skede har analyserat rapporten. Men jag tackar för tydligheten så här långt.

Anf. 44 LUDVIG ASPLING (SD):

Ja, det var ju lite gott och blandat här. Till att börja med vill jag bara få fört till protokollet att vi naturligtvis är emot den här återhämtningsfonden. Att låna sig ur den här krisen är helt enkelt inte möjligt eftersom det är en pågående kris som återuppstår varje gång eurozonen drabbas av en extern chock. Om vi lånar upp pengar nu, vad ska vi då göra om tio år när samma problematik återvänder i samma länder? Detta är inte en permanent lösning. Det kommer aldrig att bli en permanent lösning. Ju mer pengar vi

investerar i det här systemet nu, om man vill kalla det för en investering, desto mer kommer vi att förlora när systemet väl en gång faller isär – jag pratar nu om euron.

Vi vet vidare att när unionen spenderar väldigt mycket pengar och dessutom ska göra det väldigt snabbt leder det inte sällan till korruption och missriktade satsningar. Det finns gott om exempel på detta.

Jag tänkte passa på att ställa en fråga: Finns det någon plan för att övervaka de här utbetalningarna på något annat sätt än hur man övervakar pengar ur exempelvis strukturfonderna eller budgeten i övrigt? Om det inte finns någon plan för att göra det bättre vet vi att mycket av pengarna kommer att försvinna ned i olika mindre nogräknade personers fickor nere på kontinenten. Det tror jag att vi kan vara ganska säkra på.

Vad gäller migrationen tycker jag att det var väldigt trevligt att se punkten 12: The European Council condemns and rejects any attempts by third countries to instrumentalise migrants for political purposes. Detta är någonting som vi har tjatat om under en längre tid – jättetrevligt! Jag har inte sett detta i slutsatser tidigare, men vi håller naturligtvis med till hundra procent.

Jag tycker dock att det är tråkigt att man fortfarande dansar runt själva problemets kärna. Frågan man måste ställa sig är ju: Varför tillåter vi att tredjeländer använder migranter som ett politiskt vapen? Jo, det är ju för att vårt asylsystem ser ut som det gör. Så länge vi tvingar medlemsstaterna att bevilja uppehållstillstånd efter irreguljär resa kommer tredjeländer att kunna använda migration som ett vapen. Så enkelt är det. Man kan liksom inte komma runt det. Jag tycker att det är tråkigt att man inte ens för något resonemang om det som är problemets kärna.

När det sedan gäller Turkiet och tullunionen är det en segdragen historia. De har ju varit med sedan 1995, tror jag – någonting sådant. Man har pratat länge om att uppdatera tullunionen och göra den mer modern. Jag skulle vilja passa på att ställa en fråga där om hur man egentligen har funderat. Planerna på att modernisera tullunionen handlar ju om att hjälpa Turkiet. Det är för deras skull man gör detta. Är det verkligen lämpligt att göra det i en situation där Turkiet agerar mer och mer fientligt mot Europeiska unionens intressen? Jag förstår faktiskt inte riktigt varför man tycker att det är en prioriterad fråga.

När det gäller Ryssland har jag inga synpunkter på det som statsrådet framförde.

Anf. 45 DANIEL RIAZAT (V):

Ordförande! Från Vänsterpartiets sida är vi självklart inte för den inhumana asyl- och flyktingpolitik som förs i EU och som tyvärr också Sverige står bakom.

När det kommer till Turkiet hade jag en fråga. Det är väldigt intressant: Den svenska regeringen menar att man inte bör ge finansiering som kanaliseras via turkiska myndigheter i större utsträckning än vad som är absolut nödvändigt. Vänsterpartiet har sedan detta startades varit emot det, såklart, men också påtalat att det faktiskt är mycket pengar som går till turkiska myndigheter eller organisationer som står nära regeringen. Gång på gång har den svenska regeringen sagt att så inte är fallet. Om så inte är fallet, hur kommer det sig då att den svenska regeringen nu i sin ståndpunkt

har lagt in dessa meningar? Är det så att det har kommit ny information, eller hur kommer det sig?

Anf. 46 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Jag börjar med Jessika Roswalls kommentarer. Nej, Europeiska rådet kommer inte att diskutera de individuella återhämtningsplanerna. Det är en granskning som först kommissionen gör, och i ett senare skede kommer rådet att diskutera dem. Det är alltså inte Europeiska rådet som gör detta.

Rättsstatsmekanismen har inte en automatisk koppling till återhämtningsplanerna. Den är för det fall att kommissionen finner att det finns risk för eller har förekommit brott mot rättsstatens principer. Man kan då inleda ett förfarande som leder till att pengar som annars skulle ha betalats ut till en medlemsstat inte betalas ut. Det är den konditionaliteten som just nu prövas, som Jessika Roswall sa, i EU-domstolen. Vi hoppas att så snart som möjligt efter sommaren få ett klartecken därifrån så att kommissionen kan börja tillämpa mekanismen. Jag vill understryka att det handlar om utbetalningar som har skett redan från den 1 januari 2021. Den gäller alltså retroaktivt när den väl finns på plats.

Jessika Roswalls andra fråga handlade om punkten 8 i utkastet till slutsatser. Jag vet ju att vi har olika uppfattningar om den sociala pelaren och också om handlingsplanen, men här handlar det inte om någonting annat än att välkomna de headline targets, som det står i det engelska utspråket, som finns i handlingsplanen. De målen, tre stycken, har faktiskt förankrats i arbetsmarknadsutskottet – jag försöker hitta ett papper där de är definierade men gör inte det just nu. Jag tror dock inte att det borde vara så svårt att ge stöd för den här punkten.

Sedan uppskattar jag Jessika Roswalls uttalande om vad jag sa om Ryssland. Jag menar att vi kan tala om processer, rapporter och principer under lång tid, men det allra viktigaste är att vi fokuserar på vad vi kan göra för att använda vårt inflytande och de instrument vi har till vårt förfogande. Det är en sådan diskussion jag hoppas att Europeiska rådet kommer att ha i slutet av nästa vecka.

Jag går vidare till Ludvig Aspling. Jag känner till vad Sverigedemokraterna tycker om återhämtningsarbetet, vilket är noterat i en avvikande mening.

Ja, det kommer att finnas extra insatser för att kontrollera de stora summor pengar som ska betalas ut. Det finns en artikel i Financial Times i dag om att det när det gäller hur det arbetet görs på EU-nivå finns en farhåga för att några länder inte är med. Det är såklart väldigt viktigt att alla engagerar sig i det arbetet.

Vi som står för de pengarna ska naturligtvis se till att de används till det de är avsedda för. Jag menar att det finns alla skäl att lägga in en extra växel i kontrollmekanismerna när det handlar om så stora belopp som 8 000 miljarder svenska kronor.

Det var intressant att höra vad Ludvig Aspling sa också om punkt 12 i utkastet. Det har föranletts av inte minst den situation som har uppstått vid gränsen mellan Belarus och Litauen och som Litauens president, som var på besök här i veckan, berättade ganska utförligt om när han träffade statsministern. Det är en situation som förstås är helt oacceptabel för Litauens del och för regeringens del.

Är det lämpligt att göra tullunionen med Turkiet mer effektiv? Vår bedömning är att det finns några saker som vi båda skulle gynnas av om de fungerade bättre. Detta är ett sådant område. Men det hela måste alltid ses i kontexten att om vi ska göra saker och ting som är gynnsamt för Turkiet måste vi se till att Turkiet också gör saker som gynnar de idéer och ideal som vi står för. Det är en balansfråga.

Jag hörde tyvärr inte vad Daniel Riazat sa. Det var något annat som hände här. Om jag får be Daniel upprepa frågan, så ska jag gärna försöka svara på den.

Anf. 47 DANIEL RIAZAT (V):

Jag sa bland annat att Vänsterpartiet såklart inte håller med om den migrationspolitik som den svenska regeringen och EU står bakom. Det har vi också meddelat vid många tidigare tillfällen.

När det kommer till Turkiet ställde jag en fråga om de pengar som betalas ut till Turkiet. Regeringen menar nu i den svenska ståndpunkten att pengar inte ska kanaliseras via den turkiska regeringen eller staten mer än nödvändigt, som det står. Jag har vid ett flertal tillfällen tagit upp den frågan och sagt att pengarna inte går till de ändamål som de är avsedda för, utan de kanaliseras i mångt och mycket via regeringen. Såväl utrikesministern som statsrådet som är på plats har sagt att det inte stämmer utan att pengarna går till de ändamål som de är avsedda för.

Hur kommer det sig då att regeringen egentligen har ändrat sin ståndpunkt i frågan? Har det kommit ny information som tyder på att pengarna inte har gått till det som de var avsedda för, det vill säga att hjälpa de flyktingar som har kommit till Turkiet?

Anf. 48 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag ber om ursäkt igen för att jag inte hörde första gången.

Nej, jag tror inte att vi har ändrat särskilt mycket i vår ståndpunkt. Jag tror att vi hela tiden har haft uppfattningen och avsikten att det är pengar som ska användas för att stödja flyktingarna. De är inte något allmänt stöd åt den turkiska regeringen.

Men det finns några delar i arbetet med att stödja flyktingarna i Turkiet som inte kan processas på något annat sätt än genom några myndigheter; jag tror att det är något på utbildningssidan till exempel. I stället för att hålla inne de pengarna har man bedömt att det här är det bästa sättet att gå framåt.

Det är den uppfattning och den bild som jag har.

Anf. 49 DANIEL RIAZAT (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för svaret!

Jag skulle vilja anmäla avvikande mening från Vänsterpartiet när det gäller den här frågan. Vi har varit emot flyktingavtalet med Turkiet från början. Vi står såklart inte heller bakom den inhumana asyl- och flyktingpolitik som råder i EU och som den svenska regeringen tyvärr står bakom, även om vi delar regeringens uppfattning att fler länder bör ta ansvar för att hantera migrationen på ett bra sätt i Europa.

Med sagt vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 50 LUDVIG ASPLING (SD):

Jag vet inte om jag nämnde att vi står bakom våra avvikande meningar i de här frågorna, som vi alltid gör. Det är i linje med jag sa alldeles nys.

Anf. 51 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med två oliklydande avvikande ståndpunkter från Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna.

Vi går till dagordningspunkt 6, Rättsstatsläget i Polen – motiverat förslag enligt artikel 7.1 i EU-fördraget. Det gäller hörande och är en diskussionspunkt.

Anf. 52 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Det var i december 2017 som kommissionen aktiverade det så kallade artikel 7-förfarandet mot Polen, till följd av den utveckling när det gäller rättsstatens principer i landet som man sett med stor oro på. Det har hittills hållits tre utfrågningar med Polen. Den senaste var i december 2018. Regeringen ser även fortsättningsvis med stor oro på utvecklingen i Polen. Det är verkligen välkommet att en utfrågning ska äga rum. Det är alltså över två år sedan vi hade den senaste. Det förklaras väl delvis av pandemin.

Det behövs reformer i alla de utestående delarna, framför allt när det gäller det polska rättssystemet.

Kommissionen gjorde en bedömning av läget i Polen i den första årliga rättsstatsrapporten, som kom förra året och som publicerades i höstas. Man skrev att Polens reformer av rättsväsendet sedan 2015 har varit en stor källa till kontroverser, både inom landet och på EU-nivå, och att det har föranlett allvarliga farhågor. De här så kallade reformerna inverkar på såväl författningsdomstolen som på högsta domstolen, på de allmänna domstolarna och på nationella domstolsrådet och dessutom på hela åklagarväsendet. Problemet är att de utökar både den verkställande och den lagstiftande maktens inflytande över rättsväsendet. Det innebär förstås i sin tur att rättsväsendets oberoende försvagas.

Kommissionen inledde under fjolåret och året dessförinnan två nya överträdelseförfaranden mot Polen, just för att skydda rättsväsendets oberoende. Och EU-domstolen har interimistiskt bestämt att man tar ifrån högsta domstolens avdelning för disciplinära mål den behörighet de har i ärenden som rör domare. Det är naturligtvis bra.

Den 20 juni, tror jag att det är sagt, ska kommissionen, som bekant kanske, publicera en ny, andra rättsstatsrapport. Tyvärr finns det inga tecken på att situationen i Polen har förbättrats sedan den första rapporten kom i höstas. Det är snarare tvärtom; problemen har successivt förvärrats. Till exempel har högsta domstolens kammare för disciplinärenden fortsatt att pröva ärenden mot domare, trots det interimistiska beslutet där EU-domstolen faktiskt föreskriver att kammaren ska avstå från att fatta nya beslut i avvaktan på att EU-domstolen har gjort sin slutliga prövning.

Det är fundamentalt för hela vårt samarbete inom unionen att varje medlemsstat, inklusive Polen, respekterar EU-domstolens domar. Jag tänkte vid utfrågningen på tisdag fråga den polske företrädaren om landet nu kan lova att de kommer att följa EU-domstolens kommande avgöranden om hur polsk lagstiftning förhåller sig till EU-rätten, oavsett vilken

utgången blir. Svaret från en medlem i Europeiska unionen borde bli ett naturligt ja.

Det är, som vi brukar säga, helt avgörande att respekten för rättsstatens principer och för de oberoende domstolarna fungerar. Det är helt avgörande för vårt europeiska samarbete över huvud taget. Det handlar om det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna men också om att den inre marknaden ska fungera som det är tänkt.

Vår uppfattning är glasklar. Det här artikel 7-förfarandet ska stå kvar på rådets dagordning så länge kommissionen gör bedömningen att det finns risk för systematiskt hot mot rättsstatens principer i just Polen.

Anf. 53 LUDVIG ASPLING (SD):

Jag håller till stor del med om den materiella bedömningen av de problem med rättsstatlighet som finns i Polen, så som statsrådet framför dem. Det är ingen tvekan om att det landet och ett gäng andra länder fungerar betydligt sämre i det hänseendet.

Jag har en avvikande mening gällande den strategi för att åtgärda problemen som just nu förs av Sveriges regering och kommissionen. Man använder rättsstatsmekanismen för något slags nästan partipolitisk pajkastning. Det är synd att man inte kan ta det här på allvar.

Enligt internationella bedömare är Rumänien och Kroatien de länder i EU som ligger sämst till vad gäller till exempel demokrati. Rumänien har varit medlem längre och har haft precis den typen av problem som Polen har, men de har aldrig blivit föremål för samma typ av åtgärder, även om en särskild granskning av dem har pågått ända sedan de blev medlemmar. Den enda anledningen till det är naturligtvis att de under lång tid leddes av en socialdemokratisk regering. Nu har de alldeles nyligen bytt, men det är oftast EPP- eller S&D-partier som styr i det landet. Därför undkommer de det här.

Detsamma gäller Bulgarien. Om man tittar på det som skett i valprocessen i Bulgarien är det uppenbart att saker och ting inte står riktigt rätt till i det landet. Men de undkommer också de här åtgärderna, därför att det är ett EPP-parti som styr.

Det här gör att själva strategin blir förfelad. EU kommer aldrig att genom yttre påtryckningar kunna förbättra situationen i de länderna. Det kan bara ske om de spelar med, om de ser att de själva har någonting att vinna på det och om de själva inser att det är ett problem. Men det kommer de aldrig att göra så länge kommissionen och Sveriges regering väljer att vidta åtgärder bara mot politiska motståndare medan man helt och hållet ignorerar precis samma problem inom sina egna partigrupper.

Angående den strategi man väljer vill jag alltså anmäla avvikande mening. Jag vill också beklaga att Sverige inte tar den här frågan på större allvar.

Anf. 54 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Det är en viktig diskussion om vilka strategier man ska använda för att hantera det väldigt svåra läge som uppstår med länder som när de blev medlemmar i unionen fullt ut respekterade Köpenhamnsprinciperna och rättsstatens principer men där det därefter har blivit en nedgång. Jag håller fast vid att det är rätt strategi att fortsätta med det här förfarandet så länge vi inte ser en ordentlig förbättring.

Jag vill också tillbakavisa Ludvig Asplings insinuationer om att partipolitiska hänsyn skulle ligga bakom att vi hanterar frågan på det sätt vi gör.

Jag har ingenting emot att diskutera också med Rumänien och Bulgarien, och vi gör det inom ramen för den speciella granskningsprocess som pågår för just de länderna. Jag har heller ingenting emot att man, när tillfälle ges, diskuterar situationen i Kroatien. Jag har ingenting emot att diskutera läget i Sverige heller; vi är naturligtvis inte fullt ut utvecklade på alla områden, även om vi verkligen har uppfyllt de minimikrav som ställs för att bli medlemmar i unionen. Det ska vi också fortsätta att göra.

Nej, detta är inte partipolitisk pajkastning. Jag tycker att det är ett seriöst resonemang. Jag har försökt beskriva situationen i Polen på just det rättsliga området och vad det är som gör att vi tycker att det som sker nu är så allvarligt. Jag tycker alltså inte att det är en rättvis beskrivning. Men jag förstår att vi har olika uppfattningar, och vi får väl låta den diskussionen fortgå.

Anf. 55 LUDVIG ASPLING (SD):

Jag vill bara få infört i uppteckningarna att det inte var någon insinuation från min sida; jag säger det rakt ut.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Tack för det förtydligandet, Ludvig Aspling!

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande ståndpunkt anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går in på dagordningspunkt 7, Unionens värden i Ungern – motiverat förslag enligt artikel 7.1 i EU-fördraget. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 57 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Herr ordförande! Detta handlar också om en ny utfrågning – denna gång av Ungern – kring landets respekt för unionens värden, inklusive rättsstatens principer.

I det här fallet var det Europaparlamentet som aktiverade artikel 7-förfarandet för tre år sedan, då man sa att det fanns en klar risk att Ungern åsidosätter EU:s grundläggande värden på en rad områden. Ungern har varit föremål för två tidigare utfrågningar i allmänna rådet, båda under 2019. Det är bra att de utfrågningarna nu följs upp med en utfrågning kring alla de områden som ingick i Europaparlamentets yttrande på sin tid.

I den rapport om rättsstatläget i EU som kommissionen publicerade i höstas finns det förstås ett särskilt kapitel om Ungern. Det som framgår där är att det är domstolarnas oberoende, korrupcion, yttrandefrihet och mediefrihet som är särskilt bekymmersamma områden. Vår bedömning är att det är tydligt att läget inte har förbättrats sedan kommissionen publicerade sin rapport i höstas.

Kanske den enskilt mest spektakulära delen i detta är den politiskt hårt styrda tillsättningen av en ny ordförande för landets högsta domstol, Kúria, som skedde vid årsskiftet. Den nye ordföranden, som tidigare varit åklagare, har bland annat uttalat sig varmt för så kallad konstitutionell identitet. I anslutning till det har han ifrågasatt EU-lagstiftningens

ställning över nationell rätt. Kort sagt har politiseringen och centraliseringen av rättsväsendet i Ungern fortsatt.

När det gäller korruption har vi sett att grundlagen har ändrats för att snäva in definitionen av vad som är offentliga medel. Det kan regeringen i Ungern just nu lätt göra eftersom den har två tredjedels majoritet i parlamentet. Den ändring man har gjort kommer att innebära minskad transparens när det gäller hur statliga resurser utnyttjas. De har ibland plöjts ned i olika privata stiftelser, framför allt inom högre utbildning, som i sin tur kontrolleras av regeringspartiet Fidesz.

Ett annat beslut – något mer anekdotiskt kanske – är det förbud som har införts gällande användning av drönare, nämligen att drönare inte får flygas över privat egendom. Det menar man kan minska möjligheten att upptäcka korruptionsrelaterad verksamhet.

Sedan har vi inskränkningarna i mediefriheten i Ungern. Under hösten meddelade medierådet att de inte skulle förlänga frekvenstillståndet för den oberoende radiostation som hette Klub rádió. Motiveringen var att radiostationen skulle ha brutit mot medielagen. Det brott stationen påstås ha begått var dock en administrativ miss, nämligen att den alldeles för sent skickade in en Excelfil som visade hur fördelningen mellan musik och prat såg ut för just den radiokanalen. Man använder alltså metoder som denna för att stänga ned en kanal, så även på medieområdet går utvecklingen uppenbarligen i fel riktning.

Också i det här fallet är regeringens uppfattning att artikel 7-förfarandet bör stå kvar på rådets dagordning så länge som kommissionen gör bedömningen att det föreligger en risk för ett systematiskt hot mot rättsstatens principer också i Ungern.

Anf. 58 LUDVIG ASPLING (SD):

Mina kommentarer angående den tidigare punkten gäller även den här punkten.

Anf. 59 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! Jag tycker väl att det under den här punkten finns anledning att notera att EU har varit väldigt konsekvent i att följa upp artikel 7 gentemot Ungern, och detta trots det faktum att regeringspartiet Fidesz under många år har varit anslutet till EPP-gruppen i Europaparlamentet. Det visar ju att man kan driva den här typen av processer även mot länder som styrs av partier anslutna till de stora partigrupperna i Europaparlamentet.

Mycket tack vare svenska Moderaternas agerande är Fidesz inte längre en del av EPP:s parlamentariska grupp. Jag tycker att det visar att processen fungerar väl, och jag har ingenting att invända mot statsrådets föredragning och Sveriges hållning.

Anf. 60 ORDFÖRANDE:

Är det någonting statsrådet önskar kommentera?

Anf. 61 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Nej, det behöver jag inte göra.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Innan jag sammanfattar frågar jag Ludvig Aspling: Innebär detta att du anmäler avvikande ståndpunkt även i det här ärendet?

Anf. 63 LUDVIG ASPLING (SD):

Ja, inte vad gäller den materiella bedömningen men vad gäller strategin på en övergripande nivå.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande ståndpunkt anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi har då nått fram till dagordningspunkt 8, Övriga frågor. Är det någonting där som statsrådet önskar kommentera?

Anf. 65 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Nej, det är det inte.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Då önskar vi statsrådet lycka till på det kommande rådsmötet och även vid de hearingar som kommer att genomföras. Vi tillönskar statsrådet en trevlig helg och hälsar honom välkommen tillbaka vid nästa tillfälle. Tack för i dag!

Anf. 67 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Tack, herr ordförande! Jag tackar även hela nämnden och önskar alla en trevlig helg.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Tack för det!

Innehållsförteckning

2020/21:49

18 juni

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1

§ 2 Utrikes frågor

.....	2
Anf. 2 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 3 Utrikesminister ANN LINDE (S)	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 5 Utrikesminister ANN LINDE (S)	3
Anf. 6 HANS ROTHENBERG (M).....	4
Anf. 7 Utrikesminister ANN LINDE (S)	4
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 9 Utrikesminister ANN LINDE (S)	4
Anf. 10 HANS ROTHENBERG (M).....	5
Anf. 11 MARIA NILSSON (L).....	6
Anf. 12 ANNIKA QARLSSON (C).....	6
Anf. 13 Utrikesminister ANN LINDE (S)	6
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 15 Utrikesminister ANN LINDE (S)	7
Anf. 16 SOFIA DAMM (KD).....	8
Anf. 17 MARIA NILSSON (L).....	8
Anf. 18 LUDVIG ASPLING (SD).....	8
Anf. 19 DANIEL RIAZAT (V).....	8
Anf. 20 HANS ROTHENBERG (M).....	8
Anf. 21 Utrikesminister ANN LINDE (S)	9
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 23 SOFIA DAMM (KD).....	9
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 25 Utrikesminister ANN LINDE (S)	9
Anf. 26 DANIEL RIAZAT (V).....	10
Anf. 27 Utrikesminister ANN LINDE (S)	10
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 29 Utrikesminister ANN LINDE (S)	11
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 31 Utrikesminister ANN LINDE (S)	11

§ 3 Allmänna frågor

.....	12
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 33 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	12
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 35 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	13
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 37 LUDVIG ASPLING (SD).....	14
Anf. 38 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	14
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 40 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	15
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 42 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	15

Anf. 43	JESSIKA ROSWALL (M)	17
Anf. 44	LUDVIG ASPLING (SD)	18
Anf. 45	DANIEL RIAZAT (V)	19
Anf. 46	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	20
Anf. 47	DANIEL RIAZAT (V)	21
Anf. 48	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	21
Anf. 49	DANIEL RIAZAT (V)	21
Anf. 50	LUDVIG ASPLING (SD)	22
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 52	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	22
Anf. 53	LUDVIG ASPLING (SD)	23
Anf. 54	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	23
Anf. 55	LUDVIG ASPLING (SD)	24
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 57	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	24
Anf. 58	LUDVIG ASPLING (SD)	25
Anf. 59	HANS ROTHENBERG (M)	25
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 61	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	25
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 63	LUDVIG ASPLING (SD)	26
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 65	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	26
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 67	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	26
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	26